

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.207/2021/7.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Stern Sándor ügyvéd (ügyvéd címe.) által képviselt **felperes** (felperes címe.) felperesnek – a Lovászi-Tóth Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Lovászi-Tóth Ádám ügyvéd) által képviselt **Magyar Államkincstár** (1054 Budapest, Hold utca 4.) I. rendű, a dr. Olasz József ügyvéd (ügyvéd címe1, helyettesként: Hajdu Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Hajdu Zoltán ügyvéd) által képviselt **agrárminiszter** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.) II. rendű és a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Miniszterelnökséget vezető miniszter** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4.) III. rendű alperesek ellen **közhatalommal okozott kár megtérítése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. október 12. napján meghozott 6.P.22.787/2017/51. számú ítélete ellen a felperes 52. sorszámon előterjesztett és 56. sorszámon kiegészített fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 35.000.000 forint kártérítés megfizetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) 4. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése és 349. §-a alapján.

[2] A felperes előadta, hogy az alperesek az általa indított, támogatási kérelem elbírálása iránti eljárásban indokolatlanul késedelmesen jártak el. Az első fokon hozott elutasító határozat és a másodfokú hatályon kívül helyező végzés meghozatala között 13 hónap telt el, majd újabb 3 hónap az újabb, immár helytadó elsőfokú határozat meghozataláig, és ezt követően már nem maradt ideje arra, hogy a tervezett beruházást megvalósítsa, és így a támogatáshoz nem jutott hozzá. Az emiatt keletkezett kára az az elmaradt vagyoni előny, amelynek összege a tulajdonát képező, fejlesztendő ingatlanak a pályázat benyújtásakor

forgalmi értéke és az építési engedély szerinti beruházás elvégzését követően megállapítható forgalmi értéke közötti különbözet.

[3] Az I. és a II. rendű alperes a kereset elutasítását, a III. rendű alperes elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében a pert a II. és III. rendű alperes tekintetében megszüntette, egyébként pedig a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 635.000 forint perköltséget, illetve az állam javára 1.500.000 forint feljegyzett illetéket.

[5] A III. rendű alperes védekezésére figyelemmel az elsőfokú bíróság először a II. és III. rendű alperes perbeli jogképességét vizsgálta, és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 48. §-a és 327. § (4) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy ezt megalapozó jogszabályi rendelkezés hiányában az agrárminiszter és a Miniszterelnökséget vezető miniszter polgári jogi jogképességgel nem rendelkezik, ezért velük szemben a pert a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

[6] Az I. rendű alperessel szemben a keresetet érdemben elbírálta, és ennek kapcsán azt rögzítette, hogy bár a pályázati eljárás még a régi Ptk. hatályban léte alatt indult, ugyanakkor a 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptk.) 54. §-ára tekintettel annak van jelentősége az alkalmazandó jogszabály meghatározása szempontjából, hogy az alperesek az állított károkozó magatartást mikor tanúsították. Ez pedig a kereset szerint az intézkedési késedelem volt, és a felperes legkorábbi késedelemként az elsőfokú elutasító határozat és a másodfokú hatályon kívül helyező végzés meghozatala közötti 13 hónapot jelölte meg. Minthogy az elsőfokú határozat meghozatalára 2014. március 15-ét követően került sor, így a perben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) alkalmazandó.

[7] Ezt követően az új Ptk. 6:519. §-a és 6:548. §-a alapján vizsgálta az I. rendű alperes kártérítési felelősségét. Kiemelte, hogy ez akkor állapítható meg, ha mind az általános, mind a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség különös feltételei fennállnak, miután a perben nem volt vitatott, hogy az I. rendű alperes a pályázat elbírálása során közigazgatási jogkörben járt el. A kár bekövetkezése körében a felperes elmaradt vagyoni előnyre hivatkozott, amely az új Ptk. 6:522. § (2) bekezdés b) pontja alapján abban az esetben igényelhető, ha a károkozás folytán a károsult vagyonának nem válik részévé egy olyan vagyonelem, amelyre alappal számíthatott. Bár a támogatás szabályait rögzítő jogszabályok nem biztosítanak alanyi jogot a pályázónak annak összegére, a perbeli esetben azonban figyelembe kell venni, hogy már elbírált pályázatról van szó, és végül a felperes kérelmének helytadó határozat született. Az kétségtelen, hogy a konkrét kifizetési feltételeknek való megfelelés a pályázatnak ebben a szakában nem volt vizsgálható, azonban nem merült fel olyan adat a perben, amely alapján abból kellene kiindulni, hogy a felperes bizonyosan, illetve lehetségesen nem felelt volna meg ezeknek, így az elmaradt vagyoni előny megállapítható. Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a kár rendes jogorvoslattal elhárítható volt-e. Minthogy a felperes a keresetében arra hivatkozott, hogy a hatóságok nem hozták meg a jogszabályok által előírt határidő alatt a határozataikat, fellebbezés mint jogorvoslati lehetőség ezzel szemben nem állt rendelkezésre. Az I. rendű alperes ugyan hivatkozott arra,

hogy a közigazgatási szerv jogellenes hallgatása esetére a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 20. §-ában rögzített felügyeleti intézkedést lehet igénybe venni, azonban ezt a jogintézményt maga Ket. sem tekinti jogorvoslatnak, ezen felül a közigazgatási jogi ismeretekkel nem rendelkező ügyfél nem feltétlenül van tisztában ezzel a lehetőséggel, és a perbeli határozatok nem tartalmaztak tájékoztatást erről. Minderre tekintettel tehát a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, és ugyanígy nem volt olyan határozat sem, amelynek bírósági felülvizsgálatát lehetett volna kérni.

[8] Ezt követően az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség felróhatósági alapú, a közigazgatási jogkörben eljáró szerv mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy az ügyben úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú elutasító határozat és a másodfokú hatályon kívül helyező végzés meghozatala között 13 hónap telt el, és azt is felróható magatartásként jelölte meg, hogy a 2015. április 27-én kelt másodfokú határozat után az új elsőfokú határozat csak 3 hónap elteltével, 2015. július 22-én született meg a 30 napos ügyintézési határidő ellenére. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú elutasító határozat 2014. március 25-én kelt, ezzel szemben a felperes 2014. április 14-én terjesztett elő fellebbezést, amelyet az I. rendű alperes 2014. május 29-én terjesztett fel a másodfokú hatósághoz. A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi CXVII. törvény (MVH eljárási törvény) 57/A. § (3) bekezdése szerint a fellebbezést annak beérkezése napjától számított 30 napon belül kellett volna felterjeszteni az elbírálásra jogosult hatósághoz, így megállapítható, hogy az I. rendű alperes ezt valóban 15 nap késedelemmel tette meg. Ez a magatartása jogszabálysértő, és a késedelem felróható is, hiszen az I. rendű alperes abban az esetben járt volna el úgy, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ha az eljárására előírt határidőket betartja. Az I. rendű alperes ezzel kapcsolatban kimentésre nem is hivatkozott, hanem azzal érvelt, hogy a késedelem nem volt jelentős.

[9] A felperes keresetében azt adta elő, hogy a pályázata azért nem jutott el a kifizetési kérelem előterjesztésig, mert csak 2015. július 22-én született meg a megismételt eljárás során a kérelemnek helytadó határozat, és ekkor már nem állt elegendő idő rendelkezésére ahhoz, hogy a beruházást a véghatáridőig, 2015. augusztus 31-ig megvalósítsa. Az I. rendű alperes kártérítési felelőssége pedig akkor állapítható meg, ha a mulasztása és a kár bekövetkezése között okozati összefüggés fennáll. Az okozati összefüggés körében az elsőfokú bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes folyamatát. Ez alapján azt lehetett megállapítani, hogy a 2014. május 29-én történt felterjesztést követően a másodfokú hatóság 2014. július 24-én áttette az iratokat a jogszabályváltozás folytán 2014. június 16-tól hatáskörrel rendelkező másik hatóságnak, amely a jogorvoslat elbírálása határidejét 2 hónappal meghosszabbította, ezt követően azonban a másodfokú határozat csak 2015. április 27-én született meg, végül a megismételt eljárásban 2015. július 22-én hozta meg az I. rendű alperes a helytadó határozatot. Ez utóbbi kapcsán az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az MVH eljárási törvény 55. § (3) bekezdése alapján az I. rendű alperesnek 3 hónap állt rendelkezésére a kérelem beérkezésétől kezdődően a döntésre, tehát a megismételt eljárásban ezt a határidőt az I. rendű alperes megtartotta. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy bár az I. rendű alperes 2014. május 29-én valóban 15 nap késedelemmel terjesztette fel az iratokat a másodfokú hatósághoz, nem ez a mulasztás tette lehetetlenné a beruházás határidőben való megvalósítását, így nem ezen késedelem

akadályozta meg a kifizetési kérelem benyújtását. Ekkor még a megvalósítás határidejéből több mint 1 év volt hátra, másrészt ez a késedelem a hatósági eljárás teljes folyamatát tekintve nem volt jelentős mértékű. Így az eset összes körülményeinek figyelembevétele alapján az állapítható meg, hogy az I. rendű alperes felróható magatartása és a kár között nem áll fenn okozati összefüggés.

[10] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesek 35.000.000 forint egyetemleges megfizetésére történő kötelezését kérte.

[11] Előadta, hogy az ügyintézési határidő 15 hónap volt mindaddig, amíg a III. rendű alperes meghozta az elsőfokú hatóság határozatát megsemmisítő döntését, és megszületett az új, immár helyes elsőfokú határozat. Ez még akkor is tűrhetetlenül hosszú idő, ha figyelembe veszi, hogy az ügyintézési határidőt 2 hónappal meghosszabbították. Kiemelte, hogy a 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 7. pontja úgy rendelkezik, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormány agrár-vidékfejlesztésért felelős tagja, tehát nem a minisztérium, hanem a miniszter. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes is azon az állásponton volt, mint a felperes, amikor az alperesek személyének meghatározásáról volt szó. A 44. sorszámú jegyzőkönyvben a II. rendű alperes képviselője is kifejtette, hogy álláspontja szerint az agrárminiszter a megfelelő alperes. Ezt megelőzően a 2019. július 1-jén tartott tárgyaláson hosszas vita után a peres felek arra az egyező megállapodásra jutottak, hogy a megfelelő II. rendű alperes az agrárminiszter, bár a 35. sorszámú jegyzőkönyv ennek a hosszas megbeszélésnek a részleteit nem tartalmazza. Egyébként az eljáró bíró is annak az álláspontjának adott hangot, hogy a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. és 2. pontja alapján az állapítható meg, hogy a kormány agrárpolitikáért és agrár-vidékfejlesztésért felelős tagja az agrárminiszter, tehát nem a minisztérium. Ezzel szemben viszont végül az elsőfokú bíróság a II. és a III. rendű alperes tekintetében megszüntette a pert. A felperes hangsúlyozta, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség felróhatósági alapú, és a 15 hónapnyi késedelem pedig egyértelműen felróható, így a kártérítési követelés alapos, bár az összecszerűség kérdésében még le kell folytatni az indítványozott bizonyítást. A közigazgatási eljárás egy egységes egész, és ennek kapcsán a 15 hónapos késedelem mindenképpen megállapítható. Hangsúlyozta, hogy a Pp. 48. §-a értelmében fél lehet a perben az agrárminiszter, illetve a Miniszterelnökséget vezető miniszter is, figyelemmel a 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 4. § 7. pontjára és a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. és 2. pontjára. Miután mind a két Korm. rendelet minisztert említ, így a miniszter kártérítési felelőssége megállapítható, és a miniszter perelhető. Fenntartotta azt, hogy az új Ptké. 54. §-a szerint az ügyre a régi Ptk. alkalmazandó, miután a pályázati folyamat még a régi Ptk. hatálya alatt indult. Egyébként felvethető az a kérdés, hogy egyáltalán szerződésen kívül okozott kárért áll-e fenn a felelősség jelen esetben, hiszen azzal, hogy a pályázatot megnyerte, a szerződés létrejött, és ebben az esetben az elsőfokú bíróság által hivatkozott új Ptk. 6:548. §-a nem alkalmazható.

[12] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

[13] Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy tekintettel arra, hogy az első ügyintézési késedelem az elsőfokú elutasító határozat és a másodfokú hatályon kívül helyező végzés között eltelt időszak volt, és az elutasító határozat 2014. március 25. napján kelt, így

az ügyre az új Ptk. alkalmazandó. A felperes ugyanakkor a keresetét továbbra is régi Ptk.-ra alapítja, még a fellebbezésében is. Emellett a felperes a fellebbezésében immár 15 hónapos késedelemre hivatkozik, a keresetben állított 13 hónappal ellentétben, illetve fellebbezésében azt adta elő, hogy a felek között a pályázat megnyerésével szerződés jött létre. Ezek új tényállításnak minősülnek, márpedig a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban ez nem lehetséges. Egyébként az utóbbi állítás a jogszabályoknak nem felel meg, miután a perbeli támogatási jogviszonyban az MVH eljárási törvény 12. § (1) bekezdésének megfelelően a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni, így a felek között polgári jogi jogviszony, illetve szerződés nem jön létre. A kártérítési felelősség körében előadta, hogy az I. rendű alperest az elsőfokú ítéletnek megfelelően az egész eljárás során minimális mulasztás terheli, összesen 15 nap késedelem róható fel neki, ami nem áll okozati összefüggésben azzal, hogy a felperes pályázatának elbírálása 13 hónapot vett igénybe. Az I. rendű alperes által nem is volt előre látható, hogy a fellebbezési iratok 15 napos késedelemmel történő felterjesztéséből a felperesnek kára keletkezhet, így a felelősség a Ptk. 6:521. §-a alapján sem áll fenn, továbbá ezzel nem is követett el nyilvánvaló és kirívó jogsértést.

[14] A II. rendű alperes előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a II. és a III. rendű alperes nem rendelkezik perbeli jogképességgel. Az elsőfokú eljárás során a II. rendű alperes képviselője azt fejtette ki, hogy a pályázati eljárás során a fellebbezés elbírálása nem az agrárminiszter hatáskörébe tartozott, de a megvitatott kérdés nem terjedt ki a II. rendű alperes polgári jogi felelősségére, amellyel kapcsolatban az elsőfokú ítéletben foglaltakkal egyetért.

[15] A III. rendű alperes szintén előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan szüntette meg a pert a II. és III. rendű alperessel szemben. Kiemelte, hogy a III. rendű alperes a per során kizárólag a saját személyéről tett nyilatkozatot, így nem helytálló az a felperesi állítás, hogy a peres felek egyezően nyilatkoztak volna arról, hogy az agrárminiszter megfelelő II. rendű alperes, a III. rendű alperes pedig kezdettől következetesen hivatkozott rá, hogy a Miniszterelnökséget vezető miniszter polgári jogi jogképességgel nem rendelkezik. A másodfokú eljárás idején hatályos jogszabályok a Miniszterelnökséget vezető miniszterre ugyan hatáskört telepítettek, ez azonban nem eredményezi, hogy a miniszter polgári jogi szempontból jogképes. A régi Pp. 327. § (4) bekezdése csak a közigazgatási perekre kiterjedően rendelkezik akként, hogy olyan közigazgatási szerv is fél lehet, amelynek egyébként nincs perbeli jogképessége, de ettől független a polgári jogi jogképesség. Miután a Miniszterelnökséget vezető minisztert mint közjogi személyt jogszabály nem ruházta fel önálló jogi személyiséggel, így polgári perben perbeli jogképességgel nem rendelkezik, félként nem vehet részt. A felperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésben nem jelölt meg olyan jogszabályi hivatkozást, amely ezzel szemben a Miniszterelnökséget vezető minisztert polgári jogi jogképességgel ruházná fel. Kiemelte, hogy a felperes dönti el, hogy a pert kívül szemben kezdeményezi, ez a saját belátására van bízva, ennek jogkövetkezményeit pedig a bíróságra hárítani nem a jóhiszemű pervitelnek megfelelő magatartás. Ezen felül az új Ptk. egyértelmű rendelkezései, illetve a régi Ptk. kapcsán a PK 42. számú kollégiumi állásfoglalás alapján a közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítésére irányuló jogviszony alanya nem lehet a közigazgatási szerv vezetője, a károkozásért a közhatalmat gyakorló jogi személy tartozik felelősséggel, így a miniszteri intézkedés miatti közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség alanya csak is a minisztérium lehet.

[16] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[17] A felperes az elsőfokú ítélet valamennyi rendelkezése ellen terjesztett elő fellebbezést, így annak nem volt olyan része, amely a Pp. 228. § (4) bekezdésének megfelelően részben jogerőre emelkedett volna.

[18] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak mind a döntésével, mind nagyobb részben az indokaival egyetért, azokat megismételni nem kívánja, így a fellebbezésben foglaltakra tekintettel csak a következőket emeli ki.

[19] Elsőként a II. és III. rendű alperesekkel szemben hozott permegszüntető döntést vizsgálta a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel. A felperes a pert eredetileg csak az I. rendű alperessel szemben indította meg, majd 31. sorszámú beadványában II. rendű alperesként perbe vonta az Agrárminisztériumot. A 33. sorszámú beadványában az Agrárminisztérium II. rendű alperesként a per megszüntetését kérte a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés g) pontja alapján, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a 94/2018. (V. 22.) Korm. 79. §-a szerint az agrárminiszter az adott kormányzati hatáskör címzettje. A 35. sorszámú jegyzőkönyv szerint a felperes ezt az álláspontot láthatóan elfogadta, miután kérte az Agrárminisztérium II. rendű alperes perből való elbocsátását, helyette II. rendű alperesként az agrárminisztert jelölte meg. Az elsőfokú bíróság 36. sorszámú végzésével a korábbi II. rendű alperes Agrárminisztériumot a perből elbocsátotta, és rögzítette, hogy II. rendű alperesként az agrárminisztert idézi. Ugyanezen a tárgyaláson felperes megjelölte III. rendű alperesként a Miniszterelnökséget vezető minisztert, aki 38. sorszámú ellenkérelmében a perbeli jogalanyiságát még nem vitatta, de a 44. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben – ugyanakkor, amikor a II. rendű alperes megerősítette, hogy álláspontja szerint a miniszter a megfelelő alperes – kifejtette, hogy polgári perben csak perbeli jogképességgel rendelkező személy lehet alperes, így a perbeli esetben nem a miniszter, hanem a minisztérium a megfelelő peres fél. A III. rendű alperes 48. sorszámú beadványában ezt az álláspontját jogszabályra és bírói gyakorlatra hivatkozva ismételten előadta. A felperes ezen vitatás és a III. rendű alperes által előadott jogi érvek ismeretében a 46. sorszámú beadványában és az 50. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben határozottan és egyértelműen akként foglalt állást, hogy a helyes alperesek a miniszterek, és ezt az álláspontját tartotta fenn a fellebbezésben is. Látható, hogy az elsőfokú bíróság permegszüntető döntése nem előzmény nélküli volt, hanem a II. rendű, majd később a III. rendű alperes perbe vonásától kezdődően folyamatosan vitás volt, hogy a polgári perben alperesként a miniszter rendelkezik-e jogképességgel, avagy sem, tehát az, hogy az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatban állást kellett foglalnia, a felperest nem érhetette meglepetésként, és az érvek és ellenérvek ismeretében lehetősége volt megfontolni és kifejteni a saját álláspontját. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy az alperes személyének megjelölése a felperes feladata, így a felperesnek kell eldöntenie, hogy egy vitás esetben kit tart a helyes alperesnek, ennek a terhét és a döntés következményeit sem az alperesekre, sem a bíróságra nem háríthatja át. A felperes a fellebbezésben utalt arra, hogy a 2019. július 1-jén megtartott tárgyaláson hosszas vita volt arról, hogy az agrárminiszter-e a megfelelő II. rendű alperes, és az eljáró bíró is erre a következtetésre jutott a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 79. § 1. és 2. pontjának tanulmányozása alapján. Ezzel szemben a jegyzőkönyvből az olvasható ki, hogy a vita arról bontakozhatott ki, hogy az agrárminiszter, avagy minisztérium, vagy másik miniszter, vagy minisztérium-e a per helyes alperese, nem pedig akörül, hogy egyébként a miniszter, vagy a minisztérium. A felperes által előbb hivatkozott jogszabályhely arról szól, hogy az agrárminiszter az agrárpolitikáért és az agrárvidékfejlesztésért felelős a kormányon belül, tehát ennek semmi köze ahhoz a kérdéskörhöz, hogy a miniszter perelhető-e. Egyébként pedig az a kérdés, hogy egy adott peres fél

rendelkezik-e perbeli jogképességgel, vagy nem, mindenképpen az ezzel kapcsolatos jogszabályok alapján döntendő el, és akkor is a jogszabályoknak megfelelő határozatot kell meghozni ebben a kérdésben, ha akár bármelyik peres fél képviselőjének, vagy akár az eljáró bírónak korábban más, utóbb a saját értékelése szerint tévesnek bizonyult jogi álláspontja volt az ügyben. Értelemszerűen a jogképességre a felek rendelkezési joga sem terjed ki, miután ezt az anyagi határozza meg, így a fél esetleges elismerése sem számít.

[20] Mindezek előrebocsátása után a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást arról, hogy a II. és III. rendű alperesek a Pp. 48. §-ának megfelelően perbeli jogképességgel nem rendelkeznek. II. és III. rendű alperesként ugyanis a felperes két minisztert jelölt meg, ugyanakkor a miniszter – ahogy arra a III. rendű alperes a 48. sorszámú beadványában helyesen hivatkozott – egy közjogi pozíció, de a miniszter mint pozíció sem természetes, sem jogi személynek nem minősül. Nyilvánvaló, hogy természetes személy mindig az adott posztot betöltő miniszter lehet, aki ebből a minőségéből eredően jogképes, de ettől maga a közjogi pozíció nem nyer jogképességet. Jogilag személy pedig olyan szervezet lehet, amelyet jogszabály ilyennek nyilvánít, figyelemmel az új Ptk. 3:1. § (4) bekezdésére és a régi Ptk. 29. § (1) bekezdésére, azaz a magyar jogszabályok a lehetséges jogi személyek taxációját tartalmazzák. A minisztérium jogilag személynek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 7. § (1) bekezdése alapján mint költségvetési szerv. Ezzel szemben a miniszter mint közjogi pozíció kapcsán ilyen, jogilag személyiséget alapító jogszabályi rendelkezést a felperes, a vitás ellenére, sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem tudott megjelölni, mégpedig azért, mert ilyen nem is létezik. A felperes ugyan hivatkozott a kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet és a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet szabályaira, azok azonban nem arról rendelkeznek, hogy a miniszter polgári jogilag jogképességgel rendelkezik, hanem a kormány tagjaként meghatározzák az adott miniszter feladatkörét, de nem tartalmazzák jogilag személyiséget alapító jogilag normát. Így jogilag személyiséggel csak a miniszter által vezetett szervezet, a minisztérium rendelkezik. Minderre tekintettel tehát a felperes által megjelölt II. és III. rendű alperes sem természetes, sem jogilag személynek nem minősül, így a Pp. 48. §-ára tekintettel perbeli jogképességgel nem rendelkezik, ezért az elsőfokú bíróság által hozott permegszüntető döntés ezen alperesekkel szemben helyes volt.

[21] A keresetet erre tekintettel csak az I. rendű alperessel szemben kellett érdemben elbírálni. Az I. rendű alperessel kapcsolatban tett érdemi ítéleti megállapításokat a felperes fellebbezésében tulajdonképpen részletesen nem kifogásolta, hanem egyszerűen azt adta elő, hogy álláspontja szerint az ügyre nem az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, és felvetette, hogy a felek között szerződéses kapcsolat áll fenn, illetve többször hangsúlyozta, hogy az ügyintézési határidő 15 hónap volt, ami az I. rendű alperesi kárfelelősségét indokolja.

[22] A Fővárosi Ítéltábla nem osztja azt az I. rendű alperesi álláspontot, hogy a felperes keresetet változtatott volna a fellebbezési eljárásban. A felperes keresetét eredetileg a régi Ptk.-ra alapozta, és fellebbezésében ezt fenntartotta, pusztán csak felvetette azt a kérdést, hogy ha az új Ptk. alkalmazandó, akkor annak a szerződéses szabályait kell figyelembe venni. De erre tekintettel jognyilatkozatot nem tett, problémafelvetéssel pedig a másodfokú bíróságnak nem kell foglalkoznia. Az I. rendű alperes szerint tényelődás változtatás volt az, hogy a felperes 13 hónap helyett 15 hónap késedelemre hivatkozott a fellebbezésében, ugyanakkor megállapítható, hogy ez nem így van, a felperes korábban az első elsőfokú határozat meghozatalától számított 13 hónapos időtartamot kifogásolta, ezen fellebbezésében sem változtatott, a 15 hónapos időtartam ugyanennek a más módon való megfogalmazása,

miután 15 hónap a pályázat benyújtása és a másodfokú határozat között telt el, vagyis az állított tényekben nincs különbség.

[23] A Fővárosi Ítéltábla teljes mértékben egyetértett az elsőfokú bíróságnak a régi és az új Ptk. hatályával kapcsolatos megállapításaival, és így azzal a következtetéssel, hogy az ügyben az új Ptk. alkalmazandó, az elsőfokú bíróság által leírt érvelést megismételni nem szükséges.

[24] A felperes fellebbezésében ezt meghaladóan pusztán annyit hangsúlyozott, hogy az összességében 15 hónapos ügyintézési határidő túlságosan hosszú. Figyelmén kívül hagyta ugyanakkor azt a körülményt, hogy bár az ügyfél szempontjából a közigazgatási eljárás valóban egységes, de első és másodfokon azt különböző jogi személyek folytatták, ebből eredően amikor a bíróság az új Ptk. 6:548. §-a és 6:519. §-a szerinti kártérítési felelősséget vizsgálja, akkor mindig azt kell figyelembe vennie, hogy az adott, alperesként megjelölt jogi személy kártérítési felelőssége megállapítható-e, márpedig ennek alapjául csak az adott jogi személy jogellenes és felróható magatartása szolgálhat, nem az eljárás során eljáró másik hatóságé. Ebből eredően az I. rendű alperes kárfelelőssége kapcsán csak az I. rendű alperes, azaz az elsőfokú hatóság késedelmét lehet vizsgálni, amely az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottak szerint nem 15 hónap.

[25] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperesnek a megismételt eljárásban késedelve nem volt, az alapeljárásban pedig mindössze 15 nap róható a terhére a felterjesztés késedelve miatt. A Fővárosi Ítéltábla teljes mértékben egyetért az elsőfokú bíróság azon érvelésével, hogy ezen rövid késedelem a felperes által állított károsodással – tehát azzal, hogy a felperes a határidő eltelte miatt nem tudta a beruházását megvalósítani – nem áll okozati összefüggésben, így az új Ptk. 6:548. §-a és a 6:519. §-a szerinti kárfelelőssége nem állapítható meg.

[26] A Fővárosi Ítéltábla emellett mellőzi az elsőfokú bíróság indokolásából az 5. oldal utolsó bekezdésében foglaltakat, mely szerint a rendelkezésre álló adatok alapján az elmaradt vagyoni előny ténye megállapítható. Bár a rendelkezésre álló adatok alapján valóban nem lehet megállapítani, hogy a felperes által a sikeres pályázatot követően benyújtandó kifizetési kérelmek bizonyosan, vagy lehetségesen nem feleltek volna meg a jogszabályoknak, vagy a kiírásnak, ugyanakkor azt sem, hogy igen, márpedig a kár bekövetkezését a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kell bizonyítania, és még elmaradt vagyoni előnyre történt hivatkozás esetén is erősen valószínűsítienie, hogy ezt elérte volna. Márpedig jelen perben – pontosan azért, mert a pályázatnak ezen szakasza már nem valósult meg – a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ez a bizonyítás nem történhetett meg, ezt pedig a felperes terhére kell értékelni. Minden egyéb kérdésben azonban a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletében írtakkal egyetért, és azokat ezért nem szükséges megismételnie.

[27] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján, annak helyes indokaira tekintettel, helybenhagyta.

[28] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdésének megfelelően köteles megtéríteni az I. rendű alperes

fellebbezési eljárásban felmerült költségét, amelyet az ítéltábla 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, illetve (5) bekezdése alapján határozott meg. Ugyanakkor az így kiszámított összeget a 3. § (6) bekezdésében foglalt lehetőségnél fogva 50%-ra mérsékelte, figyelemmel arra, hogy a felperes fellebbezésében foglalt érvelés a másodfokú eljárás során már nem volt olyan részletes, amely jelentősebb I. rendű alperesi ügyvédi munkát igényelt volna. Tekintettel arra, hogy a II. és III. rendű alperes kapcsán éppen jogképesség hiányában került sor a per megszüntetésére, nem jogképes személynek a bíróság perköltséget nem tud megítélni. A Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdésére, valamint 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére tekintettel a felperes köteles megtéríteni a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán feljegyzett fellebbezési illetéket.

Budapest, 2021. szeptember 14.

Dr. Hóbl Katalin s. k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.
előadó bíró

Dr. Szentpáli Judit s.
bíró